

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **N. Z.**, zastoupené zákonnou zástupkyní: **V. Z.**, a Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2007, č. j. OAM-10-253/LE-C09-K04-2007, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 7. 2008, č. j. 60 Az 15/2007 - 73,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci stěžovatelky Mgr. Alexandru Vaškevičovi, advokátovi se sídlem Františkánská 7, Plzeň, se odměna za zastupování **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 31. 10. 2007, č. j. OAM-10-253/LE-C09-K04-2007. Tímto rozhodnutím nebyla stěžovatelce udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a nejprve konstatoval, že ze žádosti stěžovatelky o udělení azylu (dále „žádost o udělení mezinárodní ochrany“ ve smyslu novely zákona o azylu zákonem č. 165/2006 Sb.) podané prostřednictvím matky stěžovatelky jakožto její zákonné zástupkyně dne 21. 6. 2007, z prohlášení matky o státním občanství stěžovatelky a z rodného listu stěžovatelky vyplývá, že stěžovatelka se narodila na území České republiky a je státní příslušnicí Ukrajiny. Soud dospěl k závěru, že ačkoli se správní orgán doplnkem žádosti stěžovatelky ze dne 3. 7. 2007 výslovně nezabýval, a neopatřoval podklady o Bělorusku, jehož státní občanství má otec stěžovatelky, uvedená okolnost není pochybením, jež by způsobovalo nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Soud dále konstatoval, že správní orgán správně aplikoval zákon o azylu i správní řád, ve znění účinném v posuzovaném období, a dospěl k závěru, že žaloba nebyla důvodná. Proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl. Zároveň soud poukázal na to, že poskytnutí mezinárodní ochrany formou azylu nebo doplňkové ochrany je jeden z právních nástrojů umožňujících cizinci pobyt na území České republiky a že český právní řád zná ještě jiné instituty, které rovněž pobyt cizinců na území České republiky umožňují.

V dané věci stěžovatelka ve svém podání namítá zákonné důvody specifikované v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Namítá tak nesprávné posouzení právní otázky, vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech a že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit a dále namítá i nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v důsledku jiné vady

řízení před soudem, jež by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatelka setrvává na názoru, že o její žádosti o udělení mezinárodní ochrany mělo být rozhodováno společně se žádostí jejího otce (správní orgán se však její žádostí o společné projednání obou věcí ze dne 3. 7. 2007 nezabýval) a polemizuje v tomto ohledu s názorem krajského soudu, který tento žalobní bod neshledal opodstatněným, přičemž uvedl, že okolnost, že se správní orgán žádosti stěžovatelky o společné projednání věcí výslovně nezabýval, není pochybením, neboť stěžovatelka má odlišné státní občanství od svého otce (a vracela by se tudíž na Ukrajinu, zatímco otec do Běloruska). Stěžovatelka s výrokem krajského soudu nesouhlasí a domnívá se, že nereflexivní žádosti není dostatečně odůvodněno. Odlišné občanství podle jejího názoru ještě nezakládá nerelevantnost posuzování žádostí dohromady, zvláště ctí-li správní orgán čl. 8 Úmluvy o právu na rodinný život. Krajský soud proto při hodnocení této otázky také pochybil, když pouze souhlasil se správním orgánem, aniž by věc náležitě odůvodnil a řádně se jí zabýval. Stejně odůvodnil krajský soud i to, že neprovedl stěžovatelkou navrhovaný důkaz (obsahem spisu jejího otce). Jiné občanství podle ní nemůže zdůvodnit nepřihlídnutí k navrhovanému důkazu, zvláště tehdy, kdy otec trpí závažnou formou tuberkulózy a již téměř ¾ roku žije ve fakultní nemocnici Praha – Krč na specializovaném pneumologickém oddělení. Tento důkazní prostředek měl být při posuzování žádosti použit a vnesl by do případu nové skutečnosti. Posouzení tohoto žalobního bodu považuje stěžovatelka za nepřezkoumatelné (nepřezkoumatelné je rozhodnutí soudu také ve vztahu k neudělení humanitárního azylu; správní orgán musí svůj výrok náležitě odůvodnit, což podle názoru stěžovatelky neučinil, a krajský soud se k tomu nevyjádřil). Je totiž zřejmé, že otec nemůže opustit vzhledem k těžké formě tuberkulózy ČR, natož začít pracovat a umožnit tak dítěti příznivé sociální podmínky na Ukrajině.

Krajský soud „pouze zdůvodnil zdravotní stav, který uvedla matka stěžovatelky jako dobrý, kdy se má v případě zdravotních potíží obrátit na nemocnice na Ukrajině jako ostatní občané, aniž by se zabýval námitkou, že na Ukrajině není bezplatná zdravotní péče, že otec z důvodu těžké nemoci nemůže pracovat a matka s malým dítětem bez zázemí také nemůže zajistit rozvoj a dostatečnou zdravotní péči dítěte na Ukrajině“ (pozn.: volná citace). Stěžovatelka proto nesouhlasí ani s neudělením doplňkové ochrany. Soud i tento žalobní bod považoval za neopodstatněný (uvedl, že ze správního spisu nevyplývá, že by správní orgán porušil čl. 6 Úmluvy o právech dítěte) a operoval se skutečností, že matka bude se stěžovatelkou žít na Ukrajině a otec v Bělorusku, což popírá i čl. 8 Úmluvy o právu na rodinný život, kterým je ČR vázána. Tím, že se soud odmítl zabývat spisem otce, také nemohl přesně zjistit, zda správní orgán postupoval v této otázce procesně správně. Krajský soud nepřihlédl ani k jedné námitce uvedené v žalobě, resp. jednotlivé žalobní body posoudil nedostatečně a vágně, proto stěžovatelka navrhuje zrušení rozsudku.

Správní orgán ve svém vyjádření k obsahu kasační stížnosti zdůraznil, že důvody pro udělení mezinárodní ochrany je nutno vždy bez výjimky posuzovat ve vztahu ke státu, jehož je žadatel státním příslušníkem, v případě osoby bez státní příslušnosti vzhledem ke státu jeho posledního trvalého bydliště. V dalším pak správní orgán odkázal na své vyjádření k žalobě, přičemž vyjádřil své přesvědčení, že kasační stížnost svým významem nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky a navrhl kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost, případně zamítnout pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejprve se Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky a je tedy přijatelná. Vymezením institutu přijatelnosti, resp. nepřijatelnosti, kasační stížnosti ve věcech azylu se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval např. ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS., na www.nssoud.cz. V tomto usnesení dospěl kasační soud k závěru, že „*ne všechny věci jsou stejně problematické, ne všechny věci vyžadují stejnou pozornost a opakované projednávání již jednou rozhodnutého ve všech stupních soudní soustavy vede ve svém důsledku k popření jednotlivé materiální spravedlnosti*“. Všechny věci jsou objektivně odlišné, s odlišným významem a důležitostí, a nemohou být tudíž podrobeny stejnému zacházení. Nejvyšší správní soud proto v každém jednotlivém případě musí primárně posoudit, zda podaná kasační stížnost je či není přijatelná k meritornímu posouzení. O přijatelnou kasační stížnost se pak může jednat mimo jiné tehdy, pokud by napadené rozhodnutí krajského soudu, bylo-li by v něm shledáno zásadní pochybení, mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, nebo tehdy, pokud by Nejvyšší správní soud shledal nutnost k typově obdobným případům se vyjádřit, neboť problém stěžovatele se dotýká otázek, které judikaturou dosud nebyly plně řešeny.

S ohledem na skutečnost, že otázka, kterou je mimo jiné nutno v souzené věci zodpovědět, tj. zda v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kdy žadatelem je nezletilé dítě, jehož rodiče jsou taktéž žadateli o udělení mezinárodní ochrany v různém stadiu řízení, a mají zároveň státní občanství různých států, je nutno projednat žádost nezletilého žadatele s ohledem na mezinárodní Úmluvu o právech dítěte společně s žádostmi obou rodičů a zohlednit tak důvody uplatněné oběma rodiči, nebyla dosud judikaturou plně řešena, považuje Nejvyšší správní soud kasační stížnost za přijatelnou.

Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.)

a zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.). Po jeho přezkoumání pak soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud je v přezkumném řízení v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 s. ř. s. vázán důvody kasační stížnosti, což neplatí pouze v případě, bylo-li řízení před soudem zmatečné (§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.] nebo bylo-li zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Námítku stěžovatelky směřující do § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. posoudil tento soud jako pouhý odkaz na ustanovení zákona, jenž nesplňuje podle jeho názoru po obsahové stránce požadavky kladené zákonem na plnohodnotnou kasační námitku, neboť tvrzení, že žalobkyně, resp. stěžovatelka nesouhlasí s odůvodněním výroku rozsudku krajského soudu, a proto považuje posouzení příslušného žalobního bodu za nepřezkoumatelné, nelze akceptovat. Na pouhém nesouhlasu s právním názorem krajského soudu vyjádřeným v odůvodnění rozsudku již principiálně nemůže být založeno tvrzení o nepřezkoumatelnosti tohoto rozhodnutí jako celku. Otázkou přezkoumatelnosti napadeného rozsudku se však Nejvyšší správní soud přesto musel zabývat, neboť nepřezkoumatelnost rozhodnutí je vadou natolik závažnou, že se jí soud musí zabývat *ex offio*, tedy z úřední povinnosti i tehdy, pokud by ji stěžovatel nenamítal (viz shora).

Má-li jakékoli rozhodnutí soudu projít testem přezkoumatelnosti, je třeba, aby se jednalo o rozhodnutí v prvé řadě srozumitelné, které je zároveň opřeno o dostatek důvodů. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů rozhodnutí však musí být založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Takovými vadami mohou být mimo jiné případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.

Rozsudek krajského soudu je opatřen dostatečně podrobným odůvodněním, z něhož je jednoznačně patrné, že se soud žalobními námitkami stěžovatelky zabýval, a je zároveň zřejmé, z jakých důvodů dospěl k závěrům o nedůvodnosti její žaloby. Napadený rozsudek tedy nelze považovat za nepřezkoumatelný, ať už důvodu nedostatečného odůvodnění či jeho nesrozumitelnosti. Není možno souhlasit s názorem stěžovatelky, že by se soud jejími žalobními námitkami nezabýval, nebo je posoudil vágně a nedostatečně, jak stěžovatelka opakovaně ve svém podání tvrdí. V přezkoumávaném rozsudku Nejvyšší správní soud žádné vady shora uvedeného charakteru neshledal a ze spisového materiálu nezjistil ani „jinou vadu řízení před soudem“, jež by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o

věci samé ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Námitku směřující do nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu proto Nejvyšší správní soud odmítl jako nedůvodnou.

Vzhledem k tomu, že tvrzené důvody kasační stížnosti soud posuzuje podle jejich obsahu a nikoliv podle formálního označení (přičemž tyto důvody musí být podřaditelné pod některý z důvodů, které soudní řád správní v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. jako důvody kasační stížnosti vymezuje), dovodil kasační soud z obsahu podání, že za vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) tohoto právního předpisu stěžovatelka zřejmě považuje skutečnost, že krajský soud v průběhu soudního řízení neprovedl jí navrhovaný důkaz, a to důkaz správním spisem otce stěžovatelky, který si měl podle jejího názoru od správního orgánu vyžádat a případ stěžovatelky posoudit nejen s ohledem na tvrzení, resp. důvody žádosti o mezinárodní ochranu uplatněné v řízení před správním orgánem její matkou, ale i jejím otcem. Ačkoli tedy takto explicitně stěžovatelka svou námitku neformulovala a její argumentace tak ve vztahu k ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zůstala v podstatě v rovině blanketně uplatněné námítky, považuje Nejvyšší správní soud za vhodné na tomto místě konstatovat, že správní orgán nepochybil, když žádost stěžovatelky posuzoval pouze v rámci důvodů uplatněných její matkou jakožto její zákonnou zástupkyní, a ve vztahu k Ukrajině, tedy ve vztahu k zemi, jejíž občanství stěžovatelka i její matka mají. Postup správního orgánu tak podle názoru kasačního soudu nebyl nezákonný a neprovedení stěžovatelkou navrženého důkazu zároveň nemůže být ani „*skutečností v řízení nezjišťovanou*“, jež by mohla založit vadu nepřezkoumatelnosti (viz výše).

Právní otázkou, kterou stěžovatelka ve své kasační stížnosti otevřela, se Nejvyšší správní soud již zabýval, neboť obdobný případ v poměrně nedávné době řešil, a jednoznačně se k ní vyjádřil. Zabýval se jí však pouze v rámci vymezeném skutkovými okolnostmi předchozího případu, přičemž v odůvodnění rozsudku připustil, že žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou v případě rodinných příslušníků zpravidla vzájemně provázané a dotýkají se logicky rodiny jako celku. Postavení dítěte žádajícího o mezinárodní ochranu se přitom ve většině případů odvíjí od postavení rodičů žádajících o udělení mezinárodní ochrany.

Taktéž v případě nezletilé stěžovatelky v dané věci se důvody stěžovatelčiny žádosti o udělení mezinárodní ochrany odvozovaly od důvodů její matky. Proto vzhledem k tomu, že žádost matky byla příslušným správním orgánem zamítnuta, bylo možno legitimně očekávat zamítavé rozhodnutí správního orgánu i v případě stěžovatelky. Krajský soud v odůvodnění rozsudku mj. poukázal na fakt, že stěžovatelka se narodila až na území České republiky (a to až poté, co bylo správní řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany její matce již ukončeno a Nejvyšším správním soudem bylo rozhodnuto i o kasační stížnosti podané proti rozsudku Krajského soudu v Brně), na Ukrajině nikdy nežila a nemohla tam tedy být z hlediska zákona o azylu, resp. ve smyslu tohoto zákona, ani pronásledována.

Zároveň nesvědčil žádný azylově relevantní důvod ani její matce, která v průběhu řízení o své žádosti argumentovala především obavami z možného agresivního chování svého bývalého partnera, rovněž ukrajinského státního příslušníka. Otázkou problémů ze strany soukromých osob se Nejvyšší správní soud již ve své dosavadní judikatuře podrobně zabýval (např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 – 49 nebo v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 8 Azs 13/2005 – 41, oba na www.nssoud.cz), proto byla i kasační stížnost stěžovatelčiny matky usnesením ze dne 16. 5. 2007, č. j. 3 Azs 236/2006 – 92, odmítnuta pro nepřijatelnost. Uvedenými skutečnostmi byl postup správního orgánu a poté i krajského soudu limitován také v posuzovaném případě.

V této souvislosti se sluší pro úplnost dodat, že i k otázce důkazního břemene a povinnosti tvrzení ze strany žadatele o udělení mezinárodní ochrany v obecné rovině se kasační soud ve své judikatuře již dříve opakovaně vyjádřil a zvláště podrobnou argumentací na toto téma opatřil tento soud relativně nedávno odůvodnění rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, publikovaného ve Sbírce NSS pod č. 1749/2009, v němž poukázal na skutečnost, že úprava důkazního břemene v zákoně o azylu je velmi skoupá a že je proto nutno dopadající ustanovení zákona o azylu (§ 49a tohoto právního předpisu) vykládat eurokonformně v souladu s kvalifikační směrnicí Rady 2004/83/ES o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany.

Zde je třeba konstatovat (jak ostatně Nejvyšší správní soud také již judikoval v předcházejících případech), že zvláštností řízení ve věcech mezinárodní ochrany je mj. i skutečnost, že důkazní břemeno představuje v první fázi řízení zejména povinnost tvrzení, která dopadá výhradně na žadatele o udělení mezinárodní ochrany (žadatel v této fázi nese důkazní břemeno v podobě břemene tvrzení, s nímž do řízení vstupuje). Toto tvrzení má pro tento typ řízení zásadní význam, neboť žadatel o udělení mezinárodní ochrany se nezřídka nachází v situaci důkazní nouze (kdy z pochopitelných důvodů s ohledem na specifickou tohoto řízení není schopen předložit správnímu orgánu dokumentární či jiné hodnověrné důkazy) a právě proto utváří rámec zjišťování skutkového stavu především svým tvrzením. Z tohoto důvodu také hraje v této fázi řízení, tj. na jeho začátku, klíčovou roli pohovor s žadatelem. V průběhu pohovoru samotného a v dalších fázích řízení je již povinnost osvětlit všechna relevantní fakta rozložena mezi něj a správní orgán, který je pak povinen zjištěná fakta a získané podklady objektivně vyhodnotit, a učinit jim odpovídající závěr.

V daném případě je rozhodující okolností pro posouzení věci otázka státního občanství stěžovatelky. Zároveň je nepochybné, že její matka, jejímž prostřednictvím byla žádost stěžovatelky podána, má státní občanství Ukrajiny. V České republice, stejně jako ve většině evropských států, platí pro nabývání

občanství dětí zásada „*ius sanguinis*“ (tj. „*právo krve*“), tedy určování občanství dětí podle občanství rodičů (na rozdíl od principu tzv. „*ius soli*“, podle něhož je občanství automaticky přiznáno tomu, kdo se narodí na území daného státu). Rozdíly v právních úpravách jednotlivých zemí se objevují nejčastěji až v případech, kdy se občanství ani jednoho z rodičů neshoduje s místem narození dítěte (což je situace, která nastala i v posuzovaném případě). Co se tedy týče občanství nezletilé stěžovatelky v předmětné věci, vycházel správní orgán i krajský soud z prohlášení matky, že i její dcera má ukrajinské státní občanství. Otázkou případného bipolitismu vzhledem k odlišnému státnímu občanství jejího otce se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť zákonná zástupkyně stěžovatelky v žádné fázi řízení případným běloruským občanstvím své dcery neargumentovala (k povinnosti tvrzení viz výše).

Podle ustanovení § 2 odst. 7 zákona o azylu za „**pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství. Za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob podle věty první, pokud lze prokázat, že stát, strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.**“ Již z dikce tohoto uvozujícího ustanovení zákona o azylu, v němž jsou vymezeny základní pojmy, s nimiž zákon dále pracuje, je zcela zřejmá konstrukce, na níž je zákon o azylu postaven. Podstatou této konstrukce je vazba žadatele o udělení mezinárodní ochrany primárně na stát jeho původu, eventuálně na jiný stát, kde tento cizinec naposledy pobýval. U nezletilého dítěte narozeného na území státu, ve kterém některý z jeho rodičů (event. oba) o mezinárodní ochranu požádal (či požádali), je však **zpravidla** nutno posuzovat jeho žádost (skutkovou situaci i uplatněné důvody) v intencích toho, v jakém právním postavení se nachází jeho rodič, prostřednictvím něhož byla žádost o udělení mezinárodní ochrany nezletilce podána. Samostatné důvody pro podání takové žádosti bez vazby na rodiče však také není možno *a priori* zcela vyloučit. Nejvyšší správní soud proto v řešeném případě přisvědčil názoru správního orgánu a krajského soudu, že správní orgán nebyl v řízení o udělení mezinárodní ochrany povinen obstarávat si (a to ani s ohledem na zásadu součinnosti správního orgánu při opatrování podkladů pro rozhodnutí zakotvenou v § 6 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů) pro účely posouzení žádosti stěžovatelky informace o Bělorusku, tedy zemi původu jejího otce, neboť z hlediska zákona o azylu se jedná o dvě různá, na sobě nezávislá řízení. Důvody, které v žádosti o udělení mezinárodní ochrany uplatnil její otec sám za sebe (ve vztahu k Bělorusku), jsou tedy z hlediska řízení vedeného se stěžovatelkou irrelevantní, a kasační soud proto sdílí názor krajského soudu i v tom ohledu, že nebylo třeba v řízení o žádosti stěžovatelky provádět důkaz spisem jejího otce.

Kasační soud však považuje za vhodné na tomto místě připomenout a znovu zdůraznit, jako to učinil již dříve v obdobném případě (odkaz na konkrétní judikát viz níže), kdy se zcela jednoznačně postavil za názor, že zájem dítěte dle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb., dále jen „Úmluva“) musí být ústředním hlediskem při každé činnosti orgánů veřejné správy, která se týká dětí, a státy, které jsou smluvní stranou této úmluvy, jsou tudíž povinny zajistit, aby dítě nemohlo být odděleno od svých rodičů proti jejich vůli (čl. 9 Úmluvy).

Proto Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57, na www.nssoud.cz, vyslovil názor, že po dobu, dokud nebude postaven najisto osud matky nezletilé žadatelky o udělení mezinárodní ochrany, bude na příslušných správních orgánech, aby respektovaly články Úmluvy a s ohledem na nejlepší zájem nezletilé pečlivě zvažovaly její případné nucené vycestování z území České republiky. Tento závěr obdobně platí pro situaci, kdy dosud není najisto postaven osud otce nezletilé žadatelky (*argumentum a simili*), a pečlivě uvážit je proto v daném případě nutno nucené vycestování nezletilé i její matky, neboť oprávněným, resp. „nejlepším zájmem dítěte“ nepochybně je, aby mělo jak matku, tak i otce, mohlo sdílet jejich osud a realizovat tak právo na rodinný život. Na rodinu jako na základní jednotku společnosti v nejúžším smyslu slova je třeba nahlížet v tomto světle, tj. ve světle oprávněných zájmů dítěte, a chápat ji vždy, je-li to možné, jako jeden celek. V této souvislosti již Nejvyšší správní soud jen na okraj podotýká, že rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ve věci otce stěžovatelky nabytí právní moci ke dni 5. 2. 2009 (tato skutečnost je zdejšímu soudu známa z jeho úřední činnosti) a lhůta pro podání případné kasační stížnosti tak uplynula dnem 19. 2. 2009.

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., když stěžovatelce, která ve věci neměla úspěch, právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo, a správní orgán jako druhý účastník řízení právo na náhradu nákladů řízení neuplatnil, a ani ze spisu nevyplynulo, že by mu nějaké náklady v souvislosti s řízením o kasační stížnosti vznikly. Soud proto rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Krajský soud v Plzni stěžovatelce k její žádosti ustanovil zástupcem pro řízení o této kasační stížnosti advokáta a náklady řízení podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., v takovém případě hradí stát. V předmětné věci však soud ustanovenému zástupci stěžovatelky, Mgr. Alexandru Vaškevičovi, advokátovi se sídlem Františkánská 7, Plzeň, odměnu za zastupování nepřiznal, neboť z obsahu

soudního spisu vyplývá, že žádný úkon právní služby, za který náleží odměna dle § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, nevykonal.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. března 2009

JUDr. Radan Malík
předseda senátu